

“Erdogan ni tan sols accepta que hi ha un problema kurd a Turquia”

Abdul-là Demirbas pot ingressar a la presó en qualsevol moment. Ja ha estat inhabilitat per haver editat uns follets en kurd, quan era alcalde del districte de Sur, a Diyarbakir (al Kurdistan turc). Titlla d’“hipòcrita” l’actual president turc, Recep Tayyip Erdogan, perquè avala l’Aliança de les Civilitzacions.

Abdul-là Demirbas va nàixer a Diyarbakir ara fa 46 anys. Sociòleg, durant vora dues dècades va exercir de professor de filosofia, un temps en què també va crear un sindicat de docents. Aquesta plataforma va exigir –amb una vaga inclosa– que s’introduïra l’ensenyament del kurd al currículum escolar, motiu pel qual va ser apartat de la feina dues voltes. El 2004 va ser escollit alcalde de Sur, el districte emmurallat i més antic de la seua ciutat, una àrea on viuen 120.000 persones. Encapçalà la llista del DTP, el Partit de la Societat Democràtica, i va recollir més del 60% dels sufragis. El juny del 2007, poc abans de les eleccions legislatives turques, fou inhabilitat pel Ministeri de l’Interior. El motiu? L’edició d’uns follets en turc, kurd, armeni, arameu i anglès. Aquell episodi va motivar la dimissió de tota la corporació municipal. Actualment treballa a la central del DTP a Diyarbakir. És casat, té quatre fills i, sobretot, l’espasa de Dàmocles damunt el seu cap.

—**En quina situació judicial us trobeu, actualment?**

—Tinc 21 causes obertes, per les quals el fiscal general de l’estat demana 60 anys de presó. Pel fet d’haver trucat a la nostra televisió [kurda] que emet des de Brussel·les [Roj TV], ja tinc una sentència ferma de dos mesos i mig de presó. He presentat un recurs contra aquesta decisió, però no ha estat acceptat.

—**És a dir, que us poden empresonar en qualsevol moment.**

—Sí, sí. Hi ha una gran probabilitat que això passe, i només és una de les 21 causes que tinc obertes.

—**Heu estat premiat i reconegut a occident.**

—Com que no hi ha una autèntica democràcia, s’hi imposa la ideologia oficial. He rebut cinc premis: tres de caire nacional i dos d’internacionals. He estat premiat per l’associació Kurdi-Der, per l’Institut Kurd i pel diari clausurat *Azadiya Welat* [‘pàtria lliure’]. També m’ha guardonat l’Institut Kurd de Brussel·les i, el proppassat 3 d’octubre, el Senat de Bèlgica. He rebut, igualment, el suport del Parlament Europeu.

—**No us repercuteix positivament, tot plegat?**

—És clar que són senyals que la Unió Europea envia a Turquia, però el govern turc no hi dóna gaire importància. Com sabeu, Orhan Pamuk rebé ara fa dos anys el premi Nobel, però així i tot fou processat per Turquia.

—**El vostre partit és present al Parlament turc, ja que supera la tanca del 10% dels vots. Quina virtualitat té aquesta presència?**

—Estem sotmesos a una pressió constant per a limitar la nostra tasca, la majoria dels nostres diputats i diputades corren risc de presó, gairebé tots han estat processats. Us puc dir que el nostre partit és a punt de ser clausurat. Aquest

matí mateix m’ha arribat un missatge al telèfon mòbil en què em diuen que fa tres dies que havia d’haver declarat a Diyarbakir, i que, per tant, hi ha el perill que, en arribar a Istanbul o a Diyarbakir, la policia em porte davant el jutge. Me n’acabe d’assabentar. Ells saben on sóc i on visc: hi ha una gran probabilitat que em duguen al tribunal per no haver declarat ara fa tres dies.

—**Sobta aquesta actitud persecutòria, ara que Turquia mira de fer punts per accedir a la UE.**

—Vull puntualitzar que nosaltres som favorables a un accés de Turquia a la UE, però alhora volem que Turquia compleisca els criteris necessaris per a ser-ne membre. Volem que respecte els drets culturals, socials i polítics. La UE ha exigít que Turquia compleisca els famosos criteris de Copenhagen, i entenc que, si no és així, Turquia no ingressarà en aquesta associació. Un informe del Consell d’Europa diu que encara resten moltes passes a fer, per part del govern turc: no fan els deures. En el camp dels drets humans, l’informe detecta unes mancances enormes. Si no canvia radicalment, a Turquia li serà molt i molt difícil.

—**Quina ha estat l’actitud respecte als kurds de l’actual president, Recep Tayyip Erdogan?**

—La seua política ha estat pitjor que la dels presidents anteriors. El 2005, en un discurs, va despertar moltes esperances entre els kurds, però no ha fet absolutament res, no ha seguit cap directriu de la UE, hi ha hagut una clara regressió. Va prometre de modificar la Constitució, i tampoc no ho ha complert. A l’inrevés, els drets humans del nostre poble han anat en retrocés. Fins i tot ha augmentat la repressió i la tortura, envers nosaltres. No sols hi ha el meu exemple, hi ha tot de companys inhabilitats i perseguits durant el mandat del senyor Erdogan. La seua ideologia és “un estat, una nació, un idioma, una bandera”.

—**Erdogan va avalar l’Aliança de les Civilitzacions que proposa José Luis**

Rodríguez Zapatero. Comptat i debatut, no és una gran ironia?

—És una gran hipocresia, de la seua banda. Com s'entén que no reconega cap diferència al seu estat i que en canvi defense l'Aliança de les Civilitzacions? No s'entén! Erdogan va prometre de donar als kurds, com a mínim, els drets culturals com a poble, però la seua acció de govern ha estat una altra de ben diferent. Sota el mandat del senyor Erdogan va ser assassinat el periodista turc d'origen armeni Hrant Dink; sota el mandat del senyor Erdogan van degollar tres o quatre cristians; sota el mandat del senyor Erdogan els armenis i les minories cristianes han anat a mal borràs... Si no reconeix cap dret a l'interior de Turquia, com pot erigir-se en representant de l'Aliança de les Civilitzacions? És tot un sarcasme. Un sarcasme.

—**Al si de la UE hi ha la predisposició que Turquia en forme part. Teniu esperances que el kurd siga reconegut com a llengua oficial de la Unió, com ara el català o l'èuscar?**

—Dependrà de què faça el poble kurd, ningú no ens regalarà res. Si continuem lluitant per la democràcia com ho fem ara, al remat serem capaços de tenir els nostres drets reconeguts. Desconec si això pot passar a curt termini, és difícil de preveure.

—**Teniu esperances que el kurd siga reconegut a les províncies turques on es parla?**

—Això sí que ho veig clar: a curt termini, de segur que no. Nosaltres posem tota la carn a la graella, però no crec que siga possible aconseguir-ho aviat. Veig clar que no passarà sota el mandat del senyor Erdogan. Ni tan sols accepten que hi ha un problema kurd a Turquia.

—**Podria haver-hi la paradoxa que el kurd fora reconegut a la UE i no a Turquia?**

—Sí, perfectament. Podria passar. Amb tot, em fa l'efecte que la UE no pressiona prou Turquia perquè respecte els drets humans. Fa els ulls grossos, en aquest sentit.

—**Hi ha persecució, també, dels professors de llengua kurda?**

—Ni el kurd ni cap idioma minoritari no és present al currículum escolar. Sí que s'han reconegut determinats cursets privats, però on passa que calga pagar per a aprendre el propi idioma? On s'és vist, això? Encara sort que el kurd es

PRATS I CAMPS

transmet a l'àmbit familiar. A Turquia, tot és en turc. A la presó, als tribunals de justícia, als hospitals... Qui no parla en turc, comet un delictes. El tercer article de la Constitució turca ho diu, ras i curt: "L'idioma oficial de Turquia és el turc. Fer-ne servir cap altre és un delictes." Ara bé, fer servir un idioma estranger —l'anglès, el castellà, l'alemany...— no és cap delictes. També hi ha un article que deixa clar que no s'hi val cap idioma que no siga el turc, a l'ensenyament. Per això mateix tinc obertes dues causes i estic inhabilitat.

—**Us canviaríeu pels kurds de l'Iraq, l'Iran o Síria?**

—Els de l'Iraq no tenen res a veure amb la resta, perquè tenen un parlament i unes lleis pròpies, viuen de forma gairebé independent, fan servir el seu idioma sense cap problema... Tenen molta més autonomia que no Catalunya o el País Basc, i al seu parlament són reconegudes les diverses minories del Kurdistan iraquí. Per contra, potser és a Síria on els kurds ho tenim més magre: hi ha 300.000 kurds que ni tan sols són reconeguts com a ciutadans, no tenen papers, no hi ha cap partit legal ni cap ONG que treballa a favor del poble kurd: hi són prohibits. Pel que respecta a l'Iran, tot i que el kurd no hi és prohibit, no hi és reconegut a l'ensenyament, com tampoc no hi ha cap partit kurd legal. A més, cal

tenir en compte que els dirigents iranians són xiïtes, i els kurds, majoritàriament sunnites. Hi ha una província iraniana anomenada Kurdistan, però els kurds no hi tenen cap dret.

—**I els kurds que viuen a Europa? Com viuen?**

—A la diàspora, la vida tampoc no és gaire fàcil. S'enfronten a diversos problemes. El govern alemany fa molta pressió sobre els kurds que hi habiten, que són vora un milió. Empresonen, prohibeixen i expulsen conciutadans nostres a Turquia. Hi ha un acord tàcit amb el govern turc: refugiats, gent amb papers, són expulsats. La nostra televisió alemanya fou clausurada pel govern alemany...

—**I quina relació hi ha entre els turcs i els kurds emigrats a Alemanya?**

—No prou bona. Les comunitats turques d'extrema dreta exerceixen la violència contra els kurds. A Bèlgica i a França també hi ha tot d'enfrontaments entre ambdues comunitats, fomentades pels turcs d'extrema dreta.

—**Barack Obama també serà la solució del poble kurd?**

—Com a mínim, no emitjorarem. Pense que es preocuparà més dels pobles oprimits, com la seua comunitat ho ha estat. Potser hi haurà un petit canvi, o això desitge. Tant de bo, tant de bo...

Victor Maceda